

๕ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางแก้ไขปัญหากรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อน
ระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๗๑ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ และหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๔๘๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗ ขอความอนุเคราะห์ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัด ให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คณะทำงานฯ) โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ในการพิจารณาตรวจสอบแนวเขตการถือครองทำประโยชน์ที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก. จังหวัด) จะออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินว่าทับซ้อนหรือรุกรานแนวเขตที่ดิน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่ พร้อมทั้งขอให้ ส.ป.ก. จังหวัด พิจารณาสะลอการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในบริเวณพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อน ระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ ส.ป.ก. จังหวัดในแต่ละท้องที่ กับแนวเขตที่ดินของรัฐ ในความรับผิดชอบของส่วนราชการตามกฎหมายอื่น เฉพาะกรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมาย ว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกไปก่อนจนกว่า ส.ป.ก. จังหวัด จะได้นำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งคณะทำงานฯ เพื่อแก้ไขปัญหาในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อน ระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่นแล้วเสร็จ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วขอเรียนว่า เนื่องจาก ส.ป.ก. มีหน้าที่และอำนาจในการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมตามนัยมาตรา ๔ มาตรา ๘ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่โดยที่มีกฎหมายกำหนดแนวเขตประเภทที่ดินของรัฐหลายฉบับ และใช้มาตราส่วนในแผนที่แนบท้ายแตกต่างกันทำให้แนวเขตที่ดินทับซ้อนกัน และเกิดความไม่ชัดเจน ของอำนาจหน้าที่ในบริเวณพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของ ส.ป.ก. จังหวัดในแต่ละท้องที่ กับแนวเขตที่ดินของรัฐในความรับผิดชอบของส่วนราชการตามกฎหมายอื่น ซึ่งในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อนระหว่างหน่วยงานดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเป็นหลักปฏิบัติ และประกาศให้ทราบโดยทั่วกันว่าจะไม่มีการนำที่ดินตามแนวเขตกันชนกับป่าหรือพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างหน่วยงาน มาใช้แบ่งหรือจัดสรรเป็นที่ดิน ส.ป.ก. อย่างเคร่งครัด และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ

ที่มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบที่ดินของรัฐทุกประเภทจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันเพื่อเข้าสำรวจและหาข้อยุติร่วมกันในพื้นที่ทับซ้อนที่ยังมีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงาน ซึ่งต่อมาได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๗ โดยมีข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดส่งข้อมูลแผนที่แสดงพื้นที่ที่คาดว่าจะทับซ้อนกับพื้นที่ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกิน หรืออนุรักษ์ไว้โดยไม่จัดสรรให้ประชาชน รวมทั้งให้ความร่วมมือ ส.ป.ก. ในการแต่งตั้งคณะทำงานฯ ในแต่ละจังหวัด ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก.จังหวัด ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อนระหว่างหน่วยงานข้างต้นและบันทึกข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าว ส.ป.ก. จึงขอชักชวนแนวทางปฏิบัติงานกรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น โดยขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดมอบหมายให้ ส.ป.ก.จังหวัด รับทราบและถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาตรวจสอบพื้นที่ที่จะดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรกรณีเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเฉพาะในบริเวณพื้นที่รอยต่อระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น หรือพื้นที่ที่คาดว่าจะมีการทับซ้อนระหว่างที่ดินที่ ส.ป.ก. มีอำนาจนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น โดยพิจารณาจากข้อมูลแผนที่แสดงเขตปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งแผนที่ Shape File ของ ส.ป.ก. และหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบที่ดินของรัฐนั้น

๒. ในกรณีเป็นพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ตรวจสอบสถานะของที่ดินแล้วว่าเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำเสนอคณะทำงานฯ เพื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นให้ได้ข้อยุติก่อนดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร

๒.๑ ในกรณีที่คณะทำงานฯ พิจารณาแล้วมีมติว่า เป็นพื้นที่ทับซ้อนหรือคาบเกี่ยวระหว่างหน่วยงานของรัฐที่ไม่สมควรนำมาดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ นำมติคณะทำงานฯ ดังกล่าวมาประกอบการดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

๒.๒ ในกรณีที่คณะทำงานฯ พิจารณาแล้วมีมติว่า ไม่เป็นพื้นที่ทับซ้อนหรือคาบเกี่ยวระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย

โทรศัพท์ / โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔